

Què s'amaga a la planta baixa del tèmenos de Tarraco?

La recerca arqueològica a l'entorn de la Catedral de Tarragona consolida una nova etapa, amb uns treballs de prospecció geofísica per a l'estudi del subsòl.

L'equip d'Antiguitat Tardana del grup MIRMED, liderat per Josep Maria Macias, ha dut a terme uns treballs de prospecció geofísica a l'entorn de la Catedral de Tarragona, en col·laboració amb el Departament de Mineralogia, Petrologia i Geologia Aplicada de la Universitat de Barcelona.

La intervenció ha consistit en diverses tasques de prospecció geofísica destinades a descobrir, de manera no invasiva (és a dir, sense malmetre el paviment o el subsòl) possibles restes arqueològiques soterrades.

Les àrees d'intervenció i les tècniques aplicades han estat les següents:

- S'ha emprat la **tomografia elèctrica al carrer de Sant Pau** amb l'objectiu de determinar la forma de la part superior del temple d'època flàvia, una possible estructura conservada al subsòl de l'entorn de la Catedral.
- S'ha dut a terme una **prospecció amb georadar a la Capella del Santíssim i a l'Aula Capitular**, per tal de revelar detalls subterranis de la Catedral de Tarragona i, a més, investigar les fonamentacions de la plaça del tèmenos d'època romana.

Aquesta mena d'intervencions permeten obtenir un gran volum de dades, que hauran de ser sotmeses a un procés d'anàlisi i interpretació rigorós abans de poder ser interpretades i arribar a conclusions.

La **prospecció geofísica** és una metodologia emprada en geociències que es basa en l'ús de tècniques que permeten obtenir informació sobre les propietats físiques i la composició del subsòl sense la necessitat de realitzar excavacions o intervencions directes en el terreny. Entre les tècniques més comunes hi trobem la tomografia elèctrica i el georadar.

L'equip dirigit per Josep Maria Macias, en col·laboració amb el Departament de Mineralogia, Petrologia i Geologia Aplicada de la UB, ha dut a terme uns treballs de tomografia elèctrica al carrer Sant Pau de Tarragona. Foto: ICAC-CERCA (CC 4.0).

La **tomografia elèctrica** és una tècnica geofísica amb què es mesura de la resistivitat elèctrica del subsòl mitjançant l'enviament de corrent elèctric a través del terreny mitjançant una sèrie d'electrodes disposats a la superfície. El registre de la resistivitat (la capacitat d'un material per oposar-se al pas de corrent elèctric) permet, *a posteriori*, construir imatges tridimensionals dels elements del subsòl i identificar anomalies o estructures geològiques d'interès.

D'altra banda, el **georadar**, també conegut com a radar de penetració al terra (GPR, per les seves sigles en anglès), consisteix en l'emissió d'ones electromagnètiques de freqüència elevada al subsòl i la posterior detecció i anàlisi de les ones reflectides. Aquesta tècnica permet obtenir imatges de les capes i les estructures subterrànies, incloent-hi la detecció de falles, capes geològiques, i la presència de cavitats o objectes enterrats.

L'equip liderat per Josep Maria Macias, en col·laboració amb el Departament de Mineralogia, Petrologia i Geologia Aplicada de la Uha dut a terme una prospecció amb georadar a la Capella del Santíssim i a l'Aula Capitular, per tal de revelar detalls subterrànies de la Catedral de Tarragona. Foto: ICAC-CERCA (CC 4.0).

El projecte de recerca de la Catedral exemplifica el compromís continu de l'ICAC-CERCA amb la preservació del patrimoni històric i cultural de Tarragona.

Els resultats d'aquesta intervenció serviran per orientar les futures actuacions arqueològiques a l'entorn de la Catedral, que es proposa, en la següent fase, intervenir al temple ocult d'època flàvia, de la manera més efectiva i, alhora, menys invasiva.

Les actuacions formen part del projecte de recerca quadriennal **Excavacions als Entorns de la Catedral de Tarragona (III Fase) (CLT009/22/00102)**, dirigit pels investigadors **Josep Maria Macias**, del grup de recerca MIRMED, i **Andreu Muñoz** Melgar, director del Museu Diocesà de Tarragona i investigador adscrit a l'ICAC-CERCA.

Projecte finançat pel Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya (CLT009/22/00102), l'Ajuntament de Tarragona, l'empresa Repsol i el Museu Bíblic Tarraconense.

Generalitat de Catalunya
**Departament
de Cultura**

AJUNTAMENT DE
TARRAGONA

REPSOL

MVSEVM BIBLICVM
TARRACONENSE